

Tentokrát bylo všechno jinak, a tak i deník je v tomto případě skutečným deníkem psaným každý večer během pouti, nikoli až po návratu z cesty. Pokud jde o fotky, bohužel jsem až doma zjistil, že se po pár dnech něco špatně přenastavilo v mé zrcadlovce, fotky se zachycovaly s vysokou hodnotou ISO, takže obsahovaly hodně digitálního šumu. Snažil jsem se to napravit na počítači, ale ani tak není výsledek ideální. Snad aspoň naše vzpomínky zůstanou bez šumu...

Prolog – Když cesta je cíl

„Svatojakubská cesta nebo Cesta svatého Jakuba (španělsky Camino de Santiago) je název historické sítě dvanácti poutních cest, které vedou ke hrobu svatého Jakuba Staršího v katedrále v Santiagu de Compostela ve španělské Galicii. Trasy jsou značené moderním turistickým značením a většinou procházejí historickými poutními směry.“

Tolik Wikipedie o cestě, kterou se za pár dnů chystám podniknout spolu se třemi dalšími poutníky. Tedy jenom takovou lehčí variantu ze zmíněných dvanácti. Ta nejdelší měří celých tisíc kilometrů, ale nejsem ani blázen, ani zarytý věřící, takže volba padla na cestu portugalskou, která začíná v mém milovaném Portu a měří přes 260 kilometrů. Ty musíme ujit za dvanáct dní. Samozřejmě s báglem na zádech. Zatím jsem nikdy nic takového nepodnikl. Tak co mě k tomu vedlo?

Kdo mě zná, je mu jasné, že žádný náboženský podtext v tom není. Je to pro mě spíš takový symbol. Symbol začátku nové cesty, na kterou jsem se vydal tím, že jsem opustil dobrou práci a naordinoval si uvolněnější životní styl. Všechno to začalo nevině, když mi kamarád Honza přinesl časopis s rozhovory se slovy „Vesmír ti ukáže cestu“. Jeden z rozhovorů byl s Ladislavem Ziburou – cestovatelem, kterého už nějakou dobu sleduji a který mě hodně baví. Zmínil se v něm i o pouti do Santiaga a mě jako by najednou něco osvítilo (jel jsem zrovna do práce) a řekl jsem si: Proč se vlastně neseberu, neprojdou Svatojakubskou cestu a pak neodletím někam do Asie nebo do Kanady, kam se dlouho chystám? Proč vysedávám od pondělí do pátku od rána do večera v práci, když je venku tolik věcí, které chci ještě vidět a zažít? A tak jsem ten důležitý krok udělal. Zbavil jsem se okovů. A kam jinam by měla vést první cesta ve znamení svobody než právě do Santiaga de Compostela, které to všechno způsobilo?

Původně jsem chtěl vyrazit sám. Být dva týdny se svými myšlenkami, pročíst si hlavu, najít v ní něco, o čem jsem třeba ani neměl tušení. Nakonec budeme čtyři. Nikdy jsme v téhle sestavě nebyli dál než v Riegerových sadech. Takže i tohle bude taková zkouška. Budeme spát v ubytovnách pro poutníky, cestou snad trhat pomeranče a kiwi. Doufat, že nebude přšet nebo vedro na padnutí. A možná se po pár dnech skutečně modlit – abychom už dorazili do toho zatraceného kostela. Kostelů je na světě spousta, takže v tomhle případě asi opravdu bude platit, že tím skutečným cílem je cesta. A co přinese? Netuším, nechám se překvapit...

Držte nám palce. Budeme se hlásit. Pokud nezjistíme, že všechny ty mobily a internety vlastně vůbec nepotřebujeme...

DEN 0: HŮLKY, POWERBANKA A FRANŠÍZA

čtvrtek 23. srpna

Takže jsme v Portu. Původně jsem chtěl psát dojmy až z opravdové Svatojakubské pouti, ale na druhou stranu je nultý den vhodnou příležitostí pro představení naší smíšené čtyřhry, ať víte, s kým máte tu čest.

Začnu dámami podle abecedy. **Kivi**. Právník výpravy. Má ráda Porto a portské. Kdyby mi nesesedla ničím dalším (jako že sedí), tohle vlastně stačí. **Trang** [čti Čang]. Sportovní referentka. Váží 38 kilo i s batohem, který na letištní váze ukázal neuvěřitelných 5,9 kg. Hanba nám ostatním! Bude naší jogínskou lektorkou. **Běhna**. To už jsme paradoxně u mužské poloviny. Během tříhodinového letu do sebe kopnul čtyři giny s tonikem. Pak ho z toho rozbolelo ucho. Má rád ananas. No a na závěr já, **Honza**. Chci zhubnout. Takže pokud jste se zúčastnili mé tipovací soutěže na facebooku (ještě můžete), čím nižší číslo jste zadali, tím větší šance na báječnou výhru!

Jinak to začalo docela zábavně už na letišti. Běhna se na poslední chvíli nechal ukecat Kivi, aby si s sebou vzal hůlky. Tedy ne na činu, ale na chození. Bohužel se nedaly moc složit, takže byly asi dvakrát vyšší než jeho batoh. Když si ho nechal zabalit, vypadal jako konvice na zalévání. Tedy ten batoh, ne Běhna. Kivi se mohla potřhat smíchy. Ovšem jen do chvíle, než musel Běhna odběhnout s konvicí na přepážku s nadměrnými zavazadly, kde mu s vážnou tváří oznámili, že v tom batohu (rozuměj nedobytné kukle zabalené za 6 EUR) má powerbanku, kterou mu dolů do letadla nevezmou, protože by mohlo to letadlo bouchnout. Právnička výpravy doprovodila Běhnu zpátky k odbavovací přepážce, kde dělala zcela správně chytrou, ale její příznání (které tentokrát nebylo polehčující okolností), že má v tom batohu, co už odjel na pásu, taky powerbanku, se dalo považovat za odvetu karmy. Brýlatá slečna jí totiž s kamennou tváří oznámila, že se Kivi asi trochu proběhne po letišti, až security tenhle nebezpečný náklad odhalí.

U odletové brány jsme tedy pozorně poslouchali hlášení místního rozhlasu v ruském jazyce, ale kromě Ahmada Hamouda, který měl v zavazadle nejspíš náklad ještě o něco nebezpečnější než Kivi, po nikom nic nechtěli. Takže z běhání sešlo. Nicméně kde se vzala, tu se vzala, u brány se jako víla z nebes objevila Běhnova kamarádka Petra, která prý úplně náhodou sedí ve stejné řadě jako my. Tohle bude takový malý vtípek pro zasvěcené: oni po tom Běhnovi jdou asi fakt všichni...

No a v letadle nás ještě všechny (tj. pět kousků) přesadili k nouzovému východu a velkému sympat'ákovi. Jako ale mě by vážně zajímalo, proč si vybrali zrovna nás. Asi tolik oduševnělé krásy a neodolatelného charizmatu pohromadě ještě neviděli.

Takže hůlky už jsem zmínil, powerbanku taky... Pak tu máme franšizu. Ona je to tedy správně francesinha, údajně tradiční jídlo Porta. Asi takhle.. představte si, že si objednáte anglickou snídani bez fazolí a žampionů a všechno to navršíte na jednu velkou hromadu. My si to dali s Trang napůl a měli jsme co dělat. Protože kromě té anglické snídaně tam byl ještě rozpečený sýr a kus masa. Pak nás ještě trochu zaskočil číšník, když Kivi a mně v podstatě jinými slovy řekl, že to „portské“, co jsme si objednali, je sračka, protože to míchají z různých typů, zatímco L.B.V. objednané Trang je to pravé ořechové. Shodli jsme se, že všechny tři vzorky chutnaly víceméně stejně. A když si to dáte po pivu s 4,9 % alkoholu, picnete se taky stejně a ještě ušetříte.

Tolik zásadní zážitky z našeho nultého dne. Trochu nás překvapila mlha (a taky to, že kapitán letadla ohlásil sedmáct stupňů, zatímco letuška osmadvacet; ale ta byla zmatená i pokud jde o místní čas, takže se zdiskreditovala ještě předtím, než ten zcestný teplotní údaj vyřkla), ale zítra už má být blankytně modré nebe a těch osmadvacet (stupňů i kilometrů), tak se těšíme, že se hned první den spálíme. Jako obvykle.

Dobrou a zase brzy hola!

5 klíčových výrazů dnešního dne: #hulky #powerbanka #gintonic #mlha #fransiza

Ubytování: Residencial Belo Sonho, Porto

DEN I: ŽLUTÁ JE BARVA NAŠE

pátek 24. srpna

Trasa: Porto > Póvoa do Varzim

Vzdálenost: 27 km

Prosím vás, nevíte někdo, kde jsou moje nohy? Aneb žádnou řachandu dneska nečekejte, můj mozek se právě soustředí na základní životní funkce. Ale po pořádku.

Pokud jde o název příspěvku – já vůbec netuším, co nebo kdo jsou Vontové, ale vy prý budete vědět. Každopádně žlutá je barva naše, protože trasa Svatojakubské pouti je značená převážně žlutou šipkou, často doprovázenou muší. A tím fakt nemyslím pisoár ani nic vulgárního. Třeba jako „pussy“ pro poutníky, které jsme si vyzvedli v portské katedrále a následně dali Kivi do právní úschovy. Víteček pro zasvěcené: u ní jsou pussy rozhodně v těch nejlepších rukou.

Pak jsme byli vystaveni prvnímu pokušení! Všimli jsme si, že metro jezdí kupodivu až do cíle naší dnešní cesty. A jeden nejmenovaný z nás dokonce nahlas vyslovil tu nehorázně kacířskou myšlenku, na kterou se ostatní neopovážili být jen pomyslet... a když to metro přijelo, museli jsme Kivi držet za batoh, aby do něj nenastoupila. Nasedli jsme až do toho dalšího, které nás svezlo jenom kousek. A zrovna jsme měli štěstí na revizory. A když říkám štěstí, tak to myslím naprosto vážně. Nesmíte si představovat revizory v našem pojetí – pány před důchodem v nepadnoucích tesilkách a hnusným modrým vaťáku. Tady nastoupili zřejmě hvězdy místních pornofilmů – vysvalení, pokérování, v upnutých bílých tričkách a podobně upnutých černých kalhotách a kanadách. Asi tu budeme jezdit načerno.

Naše dnešní pout' začala u moře. Tedy když jsme k němu dorazili, měli jsme pocit, že jsme se ocitli u Balatonu ve filmu Pupendo. Ačkoli nad pevninou bylo krásné ažůro, nad mořem mlha tak hustá, že by se dala krájet. Naštěstí stačilo popojít pár set metrů, a modrá už se rozprostírala všude. Takže nevím, čemu přičítat Běhnovo poblouznění:

„A tamhleto je maják, nebo komín?“

„Tyvole, Běhno, to je nějaký památník!“

Prvních dvacet kilometrů jsme šlapali po pobřeží – krásná pláž za pláží, vlny tříštící se o útesy. Trang z toho byla tak odvázaná, že se stavěla na hlavu. Jen se nikdo moc nekoupal, protože podle mě by tím hrozila ztráta nejen mužnosti, ale nejspíš i vědomí. Vlastně se mi nechce moc zabíhat do detailů (radši sem dám pár ukázkových #nofilter fotek). Snad jen že je tu krásně a že jsou tu na nás moc milí! Když jsem se šel v cílovém městě (jehož název si prostě nikdy nezapamatuju a jsem línej najet kurzorem nahoru) podívat do kostela, jestli se tu někde nerozdávají razítka, zbytek výpravy se zhroutil na schody před svatostánkem takovým způsobem, že se nás jedna stará paní sama od sebe ujala a odvedla nás až do ubytovny. A to neuměla ani slovo anglicky. A my umíme portugalsky jenom „obrigado“. A ještě „ananas“ a já se dneska naučil, že okurka se řekne „pepino“ (proto se prý přesně takhle jmenujou ty prezervativy). Takže už toho vlastně umíme docela dost a aspoň hlady snad nezemřeme.

Na pokoji jsme dali dohromady všechny masti, co máme, a pomazali jsme si všechny údy, co už asi nemáme. Nohy bolavé, ruce spálené, o ramenech ani nemluvíme, ty už si žijou svým vlastním sebemrskáčským životem. Ale my to dáme! Dneska jsme museli jít s větrem o závod – a zaplat' pánbůh za mořský větřík, který nás provázel celou cestu a dělal tak snesitelnějším panující slíbené vedro -, protože jsme vyrazili pozdě, ale zítra budeme mít na 22 km víc času, tak to snad hodíme trochu víc do pohody. Leháro na pláži a tak. Pokud se vůbec postavíme na nohy a bágly rituálně nespálíme.

Dobrou a zase brzy hola!

5 klíčových výrazů dnešního dne: #pussy #revizori #more #komin #mesickovamast

Ubytování: Albergue de Peregrinos de S. José de Ribamar, Póvoa de Varzim (poplatek dobrovolný)

DEN 2: JMENUJU SE HONZA A JSEM GASTROHOLIK

sobota 25. srpna

Trasa: Póvoa do Varzim > Esposende/Marinhas

Vzdálenost: minimálně 24 km

Takže pozor, tady končí veškerá legrace. Atmosféra v týmu začíná houstnout. Ráno u snídaně Kivi prohlásila, že ty dva zbylé croissanty klidně potáhne, ale taky si je sama sežere! (Nesežrala, je to hodná holka). A já si vymínil dát do zápisu, že JÁ chtěl jít na čumendu do historického centra města, v němž jsme spali. Ale když jsem ostatním sdělil, že je to asi kilometr daleko, vysloužil jsem si takové pohledy, až jsem se skoro bál do konce dne promluvit.

Dneska jsme vyrazili před devátou a všechno mělo úplně jinou atmosféru. Trochu jsem se bál, že půjdeme pořád kolem moře a bude to repete včerejška, ale nemohl jsem být dál od pravdy. Chvilí poté, co si Kivi s Běhnou dali kafe (95 centů za jedno) v bistru, kde trůnilo nejspínavější akvářko na světě, jsme se od oceánu trhli. Vlastně ještě předtím nás oslovil jeden místní pán s dotazem, odkud jsme. Nelhali jsme (vybavuju si, jak jsme si třeba v Indii strašně vymýšleli, protože odpovídat stokrát denně na stejnou otázku je trochu nuda). A pak jsme se nestačili divit. Kundera ještě tolik nepřekvapil, ale když na nás vytáhl Karla Kosíka, kterého nikdo z nás (asi ostuda!) neznal, bylo to silnější kafe než to U mrtvého akvářka. No a dorazil nás tím, že máme ty roky s osmičkou na konci a Jana Palacha. Byli jsme z toho tak konsternovaní, že jsme pak lezli jak zloději přes zídku a křoví, místo abychom popošíli o devět metrů dál a vydali se po krásné cestě.

Pak přišel na řadu sortiment ovoce/zelenina. Procházeli jsme kolem spousty skleníků a záhonů, přičemž jsme odolali pokušení vloupat se do opuštěného otevřeného skleníku s nádhernými obrovskými rajčaty. Přece jen budeme tu karmu ještě potřebovat. Odměnou nám o něco později byly nejsladší ostružiny vesmíru. Hrozny by chtěly ještě tak dva týdny na dozrání, stejně jako fíky. Pak následovaly kostely, vesničky, městečka a města, přičemž u jednoho domu na prodej jsem začal projíždět telefonní seznam, abych našel sponzora. Zatím to vypadá spíš na prodej ledviny. Asi obou.

Když jsme se konečně doploužili do dnešní ubytovny pro poutníky, slečna nám oznámila, že máme smůlu. Nenechají nás ani na zemi, ani na zahradě. A to si říkají katolíci? Takže přišly na řadu Booking a Uber. Jako sorry, nehrajme si na poutníky, když jde o holý život a církev se k nám otočila zády. Ten Uber byla jenom taková zkouška, takže jsme vůbec nepochopili, že pro nás do takové (dámy prominou) prdele opravdu přijela mladá sympatická slečna a asi desetikilometrová jízda nás vyšla na jedenáct euro. Tady chci žít. A nejvíc v nádherném baráku, kde dneska spíme. S ovocným sadem, ovce, slepicemi a sedmi loveckými psy. Majitel, který nás přivítal „porto tonikem“, tu podle všeho žije sám, zatímco my jsme čtyři, tak možná ještě dneska v noci vymyslíme plán... Pro tohle místo bych klidně vraždil, karma nekarma!

Když jsme u té karmy, možná očekáváte nějaká moudra, ke kterým člověk během cesty dospěje. Něco už se mi v hlavě rýsuje (protože je to vlastně asi jediná část těla, která momentálně nebolí), ale zatím je ještě brzo, nechám si to až na konec, pokud se ho dožijeme. Běhna se konce nedožije, jestli nám nepřestane ukazovat kapesníky s tím hnusem, co vymáčkal z puchýřů. Ale jinak se máme krásně!

To všechno jsem psal ještě před večeří. Pak nastaly Orgie. Obžerství. Ale jsme v tom nevinně. Oni nám to jídlo (spíš žrádlo) nosili sami, my si nic nevybírali. A to jsem ráno s plnou pusou croissantu a rukou natahující se po tradičním pastelou de nata vykřikoval, že fakt hubnu. Takže zítra.

Dobrou a zase brzy hola!

5 klíčových výrazů dnešního dne: #kundera #ovocezelenina #kostkyboli #puchyre #dumprokterybychvrazdil

Ubytování: Quinta da Lage, Perelhal

DEN 3: KIVI MÁ KIWI

neděle 26. srpna

Trasa: Esposende/Marinhas > Viana do Castelo

Vzdálenost: 23 km + 5 km po městě

V první řadě bych chtěl pozdravit našeho věrného čtenáře Štěpána. I kdyby ty moje ptákoviny neměl číst nikdo jiný, pro něj budu psát dál, protože on se prý bez toho ráno už ani nevys... Je to pro mě obrovská pochvala!

Ráno jsme si přivstali a tak nějak jsme cítili, že to bude velký špatný. Bolesti přes noc moc neustoupily. Takže jsme pravidelnou selfie chtěli nejdřív udělat na krásném hřbitově hned naproti kavárně, kde jsme si dopřáli lehkou snídani. Jenomže je zrovna neděle a hřbitov se hemžil pozůstalými. Nechtěli jsme jim kazit pietu, tak jsme se nakonec vyfotili u něčeho, co aspoň zdánlivě připomínalo náhrobní kámen.

U jednoho vesnického obchůdku trochu překvapila Trang informací, že si jde koupit houbičky. Divil jsem se, jak si je tak jistá, že zrovna tady budou mít tenhle matroš, a co s ním bude dělat. Nakonec se ukázalo, že chce houbičky na nádobí, kterými si podloží popruhy u batohu, aby ji nedřely do holého těla. A jestli tvrdí, že španělsky umí jenom trochu, tak bych tomu moc nevěřil, protože říct si (ne ukázat) Portugalce o to, aby vám zbytečně velkou houbu rozstříhala na menší kousky, není žádná legrace.

Dneska jsme nasadili rychlejší tempo, abychom byli v cíli dřív a stihli zabrat postele v poutnické ubytovně. Takže jsme se snažili předbíhat ostatní a naopak se předběhnout moc nenechávat. Obzvlášť dvě Němky jsme si vybrali jako nepřijemnou konkurenci. V jednu chvíli Běhnu napadlo, že bychom mohli otočit šipky, nebo nastříkat nějakou novou, ukazující špatným směrem. Bohužel s sebou nemáme žlutý sprej.

Jinak to dneska byla asi zatím nejhezčí trasa, i když poměrně náročná, protože se poprvé objevily i stoupáky a navíc tolik nefoukalo, takže slunce to do nás pralo jak Muhammad Ali do soupeřů v ringu. Ale procházeli jsme parádními vesničkami a hlavně přírodou. Viděli jsme i přípravy na venkovní mši. Mají to tady všechno upravené a flora je tu pastvou pro dobytek i pro oči. Konečně jsme narazili i na kiwi! Kivi nakonec nebyla kanibalkou, protože i tohle ovoce ještě potřebuje trochu dozrát. Dáváme tomu dva dny, Kivi ho má v báglu.

Do cíle jsme dorazili něco před druhou odpolední, bydlíme v kostele. Zítra ráno ho budou muset znovu vysvětit. Město Viana do Castelo je fakt boží! Krásné historické centrum, pohoda u vody a lékárna, kterou jsme vyplenili. Lékárník nás prohlídnul, osahal a pak prohodil, že ty čtyři dny do Santiaga už snad nějak zvládneme. Ale my tam půjdeme ještě devět dní! Je divnej. Sotva jsme vylezli z lékárny, Běhna, který se za námi plazil za zvuku svých žabek připomínajícího razítkování našich poutnických pasů v intervalu tří vteřin, zoufale a prosebně volal na Kivi, že chce pilulku. Radši jsme mu ji dali. Přece jen ho známe. Trang prohlásila, že už s námi nikam nepojede.

Takže suma sumárum zatím nejhezčí den, teď si jdeme nastříkat nohy nějakým zázrakem a rozdělit pilulky. Amen.

Dobrou a zase někdy hola!

5 klíčových výrazů dnešního dne: #houbicky #kiwi #kopecky #cestounecestou #pilulky

Ubytování: Albergue de peregrinos São João da Cruz dos Caminhos, Viana do Castelo (12,50 €/osobu, samostatný pokoj pro šest s vlastní koupelnou)

DEN 4: JAKO Z POHÁDKY

pondělí 27. srpna

Trasa: Viana do Castelo > Vila Praia de Âncora

Vzdálenost: 19 km

Máme za sebou čtvrtý den pouti. Tak mě napadlo, že bych ten dnešní příspěvek pojal trochu jinak. Jak vypadá stejný den očima čtyř lidí, kteří ten den strávili víceméně pohromadě, kteří šli stejnou trasou? Vnímali ho stejně? Přemýšleli o stejných věcech? Bavilo je to samé? Sám nevím. Psali jsme to všichni nezávisle na sobě. Tak jdeme na to!

—

Poprvé jsem vyměk' a nikoho nevyháněl v sedm ráno z rozvrzaný katolický pryčny. Den tak začal vcelku líně někdy kolem devátý, kdy už všichni ostatní poutníci byli v prachu. Moje soutěživý já trpí, ale už u snídaň si to kompenzuju popichováním Čermiče, že jestli bude takhle žrát, tak můj tip na jeho finální váhu byl dost podhodnocen. Třeskutost tohoto vtipu vzápětí dost zchladí truchlící Kivi (ne ted' nemyslím to nezralý v báglu) a vyrazíme.

Délku trasy jsme zvolili jen na 19 kilometrů vnitrozemím. Loudáme se, takže jsme dohnali Trang asi až na pátým kilometru, nafotili dnešní zenovou skoroselfinu a Trang zase zmizela někde za první zatáčkou. Nechápu, jak to dělá.

Na další zastávce o pět kiláků dál, kde na mě nejspíš čekala tak deset minut, zjišťuju, že s sebou táhne ještě hromadu jídla. Podezírám ji, že tak osmej den z toho pidibatůžku, co má, vytáhne stan. Nechápu, jak to dělá. Nicméně o jídlo se chce rozdělit, tak neprotestuju a kousnu si do jezuity, než zas uteče.

Setkáváme se všichni až u malebnýho mostku přes potok s křišťálově čistou chladnou vodou. Mám chuť do něj skočit, ale to by všechny ty flastry z mých chodidel nejspíš způsobily ekologickou katastrofu. Tak aspoň fotím skvělej záběr s Trang, jak dělá most pod mostem. Kivi mezitím vymýšlí, že koupí přílehlou nemovitost, ale z toho ji vytrhává příchozí skutečný katolický poutník, co si chce povídat. Zdrháme.

O pár hodin šlapání později jsme dorazili do cílovýho penzionu a maj tu led. Boží! Srkám studenou sangrii, leduju si oteklej kotník a možná za to můžou ty dvě tabletky diclofenaku od Kivi, ale v tom blahu ignoruju i fakt, že sem ted' dorazila nějaká česká rodina s parchantama, a že ten můj skvělej záběr mostu prej stojí za prd.

Běhna

Chtěla bych napsat, že přesto, že nám Běhna v jednom kuse nerozumí a neustále se ptá „Cože?“, jsou jeho hlášky nesmrtelné stejně jako Trang, kterou vůbec netrápí takové nožní neduhy jako nás ostatní, nebo, že máme s Honzíkem úplně stejné myšlenkové pochody; ale vzhledem k tomu, že dnes odešel na svou poslední cestu můj milovaný kocour, má pro mě celý den úplně jiný nádech. Přes všechny nádherné cesty a místa, která už čtvrtý den procházíme, mi dnes hlavou běží pomíjivost, smysl, hodnoty... vlastně má pro mě ta cesta další rozměr. Bom Caminho, Ruby.

Kivi

Vrcholem čtvrtého dne byla pro mě krásná příroda. Flora portugalských lesů je osypaná velkolepými eukalypty, kapradinami a místy dokonce i bambusy. Když se člověk prochází v tom absolutním tichu a klidu, úplně zapomeno na bolest nebo únavu. Přibližně v půli cesty jsme narazili na nádhernou oázu, opuštěný dům s mostem u potoka (kde jsme si mimochodem také chladili nohy), který byl nádherně zarostlý asi největší magnolií, co jsem kdy viděla. Dnešní den samozřejmě neukončujeme jinak než plně zaslouženým portským na terase při západu slunce.

Trang

Bylo horko a čekal jsem víc moře (velkou část cesty jsme ho viděli, ale bylo to jako když dáte psovi žrádlo na stůl, na který nedosáhne). Když už jsem si říkal, že je to dneska fajn, ale nic extra nového, co bychom ještě nezažili, ocitli jsme se na pár minut v nádherném lese, který dělal čest jménu smíšený – kapradiny, eukalypty, jehličnany, listnaté

stromy, kameny... připadal jsem si jako v pohádce, chtěl jsem si lehnout a spočinout tam navždy. A to nejen kvůli utrpení, které jsme se rozhodli dobrovolně absolvovat. O něco později jsme se dostali na místo, kde bych chtěl naopak žít. Úžasný opuštěný dům nesoucí název Magnolia, podle neuvěřitelně obrovského a nádherného stromu, který se vedle něj tyčil. Magnolie miluju, už tohle je první předpoklad, aby mě to místo oslovilo. Vedle domu malý kostel a také kamenný most, pod nímž jsem byl zase jako v pohádce a nechal jsem studeným proudem léčit unavené nohy. „Já se vrátím,“ loučil jsem se. Ale fotku sem dávat nebudu, ještě byste nám (myšleno mně a Kivi) ten dům někdo z vás vyfouknul!

A ještě si neodpustím jednu věc (dneska to holt bude trochu sentimentálnější). Snad to nezakřiknu, ale zatím vládne v našem týmu naprostá pohoda. To, že na sebe s nahluchlým Běhnou někdy vyjedeme, to k nám prostě patří. Máme za sebou skoro sto kilometrů ve vedru, na vlastních nohách a s báglem na zádech, všichni jsme unavení, skoro každého z nás něco bolí (Trang je z jiného vesmíru), Kivi měla dneska těžký den, ale přesto jsme zatím ještě nevytáhli ty sekáčky na led, které máme určitě každý z nás schovaný v tajné přihrádce báglu.

Honza

Dobrou a zase někdy hola!

5 klíčových výrazů dnešního dne: #vedro #pohadkovyles #magnolia #skoro100 #ruby

Ubytování: Guest House Pereira, Vila Praia de Âncora

DEN 5: VŠECHNO JINAK

úterý 28. srpna

Trasa: Vila Praia de Âncora > Oia

Vzdálenost: 26 km

Dnešní den přinesl několik zásadních změn, které se zapíší výrazným písmem do análů naší výpravy. (Naopak Běhna by uvítal, pokud by se cokoli z jeho análu po šesti dnech odepsalo.) Pojd' me si to shrnout:

- Završili jsme prvních 100 kilometrů! Být někdo z nás dostatečný masochista, táhli bychom s sebou šampáňo a bouchli ho. Takhle jsem bouchal jenom já Běhnu, kdykoli se mi připeřil do cesty s těmi holemi, kvůli kterým jsme na Ruzyni běhali jako Emil Zátopek v Helsinkách, a on je pak nosí na báglu a koleduje si o to, že někde shodí nějakou vzácnou sochu a bude tu do konce roku drhnout záchody. Při téhle příležitosti jsme si představovali, jaká prohlášení zřejmě vyslovíme v Santiagu:
  - „Jmenuju se Běhna a jsem fet'ák. Má někdo pilulku?“
  - „Jmenuju se Kivi a mám tři stehna a jednu holeň.“
  - „Jmenuju se Honza a přibral jsem tři kila.“
  - „Jmenuju se Trang a už s váma nikdy nikam nepojedu.“
- Totální změna počasí. Po čtyřech dnech jako ze žurnálu jsme si dneska užili skotský podzim. Mlha, chladno, mrholení až déšť. Jenom ti chlapi v kiltech tu chyběli. Nicméně je potřeba říct, že podobně jako v mém milovaném Skotsku, i tady to mělo působivě mystickou atmosféru. Tedy do chvíle, než jsme promoklí museli táhnout nákup (koho napadlo koupit meloun?) do naší dnešní parádní chalupy s výhledem na moře. Nechápu, jaktože toho tolik sežereme.
- Přesunuli jsme se z Portugalska do Španělska. Byla to taková rychlost, že jsem si to uvědomil, až když jsem při trháni ostružin zahlídl španělskou vlajku. Místo trajektu jsme totiž jeli jako VIP na motorovém člunu jenom my čtyři přes zátoku, kterou si tyhle dvě země rozpúlily. Nečekali jsme, že bude rozdíl tak znát! Portugalské městečko Caminha bylo živé, všude spousta lidí, otevřených restaurací atd. Španělské město

A Guarda nám připadalo jako město duchů. A to nejen proto, že se tu zrovna odehrával pohřeb. Jazyk mají Španělé zvukomalebnější, ale jinak zatím s láskou vzpomínáme na Portugalsko a těšíme se, až se tam za týden vrátíme.

- Španělé mají takové patníky, na kterých na metr přesně zobrazují počet kilometrů chybějících do Santiaga. Zrovna se tu u večere hádáme o to, jestli je to lepší takhle, nebo naopak. Ale prostě se teď spíš budeme zmiňovat o tom, kolik nám chybí do konce, protože kdo si má lámat hlavu s počty, ne?
- Kdo čte pozorně, všiml si v jednom z bodů výše, že jsme poprvé použili na trase pouti nějaký dopravní prostředek. Ale vůbec to není proti pravidlům! Naopak pout' není triatlon, takže plavat tu nikdo nikoho nenutí.
- Je tu o hodinu víc. To jsme s Kivi a Běhnou řešili asi deset minut v lese, než jsme se dohodli, kolik je vlastně hodin. Všichni tři máme aspoň část vysoké školy (my s Kivi celou).
- Poprvé jsme se odchýlili od doporučeného rozložení pouti. Dneska jsme měli jít jenom třináct kilometrů, ale zítra třicet. Tak jsme si řekli, že si to dneska trochu prodloužíme, abychom zítra nedopadli jak ve filmu Kam pánové, kam jdete? No a nakonec jsme dneska dali 26 km, z poloviny v dešti. To jsme si teda pomohli... Karel Heřmánek by bledl závistí.
- Běhna nacvičil fotopózu „prsa trojky“ – viz foto u čísla „103“.
- A ještě jednu věc. Možná jste si říkali, proč tak málo píšu o Trang. Když to je těžký! Ji nic nebolí, nemá blbý kecý jako Běhna a většinu cesty je vždycky asi kilometr před námi. Ale máme ji rádi! Je to naše pozitivní duše a zlatíčko!

Hele večeríme a popijíme, takže budu radši končit, nebo napíšu něco, za co mi Běhna ráno do vajíček přimíchá projímadlo (i když pochybuju, že ho má, jinak by ho už použil).

Dobrou a zase někdy hola!

5 klíčových výrazů dnešního dne: #100 #spanelsko #skotskypodzim #prsatrojky #kozy

Ubytování: Casa da Laranjeira, Oia (Airbnb)

DEN 6: PŮLKA

středa 29. srpna

Trasa: Oia > Baiona

Vzdálenost: 18 km

Do cíle zbývá: 130 km

Zmoklé věci nám přes noc úplně neuschly, ale bylo to celkem jedno, protože venku už zase panovalo počasí jako z katalogu. K snídani jsme si dopřáli Běhnova vejce. Nerad, ale musím mu je pochválit. Toustovač vyžadoval dohled jedné osoby na plný úvazek, aby chalupa nevyhořela. V noci prý málem horkem shořela Kivi, když se ve strachu před kousavým hmyzem sama radši zakuklila v larvu.

U kláštera jsme potkali naše oblíbené Němky. Když nás zmerčily, asi úplně nechápaly, jak jsme se takhle brzo dostali takhle daleko, takže nasadily tryskové motory a už jsme je neviděli. Možná už jsou v Santiagu. Trang asi bylo trochu líto, že nemá tolik historek, tak si po pár minutách chůze uvědomila, že v chalupě, kam by nikomu z nás už opravdu nechtělo vracet, asi nechala náušnice. Jeden z členů výpravy tím upadl v podezření, protože cestou schraňuje různé věci – ve sbírce už má například jedno kiwi, dvě šišky a tři kameny. Nakonec se náušnice našly ve spacáku (ten patřil Trang, nikoli Kivi).

Pro mě byla nejzábnější chvílí celého dne situace, kdy se Běhna do půl těla chtěl u jednoho keře natáhnout pro největší ostružiny. Bylo to trochu dál, než se dalo normálně dosáhnout, tak jsme ho s Kivi každý držel z jedné strany. No a mně k záchvatu smíchu stačila představa, že nám Běhna (samozřejmě nechtěně a neúmyslně) vyklouzne, flákne sebou do těch ostružin a my ho pak vytáhneme rozpíchaného, rozškrábaného a zakrváceného. Na druhou stranu si myslím, že by ho v tu chvíli přestal bolet ten kotník, na který si dneska přikládal mj. i můj ledový čaj. Zásoby ledu v naší dnešní cílové destinaci klesly po naší návštěvě na polovinu.

Když jsme zastavili na občerstvovací pauzu (v tu dobu už byla Trang skoro v ubytovně), narazili jsme na mladou servírku, která krom toho, že nerozuměla anglicky ani Sprite, nerozuměla dokonce ani španělsky v kombinaci s pantomimou, takže na jeden salát nám přinesla tři talíře. Kivi potřebovala zapalovač nebo sirky, nakonec si rukama a bolavýma nohama vyškemrala něco jako plamenomet. Byl to zvláštní podnik. Ale pivo bylo fajn. Jen bychom si ho asi nedávali, kdybychom věděli, co nás čeká. Já vlastně ještě vůbec nenapsal nic o dnešní trase (upřímně – zajímá to ještě někoho šestý den?; odpovědi můžete poslat na korespondenčním lístku nebo v komentářích).

Hodně jsme byli někde u moře, které bylo dneska snad až nudně klidné a hutně modré. Vlnky, kameny, útesy, maják, koně, kozy – znáte to. Pak nás šipky nasměrovaly na zkratku. Která ovšem vedla přes kopec. Takže pivo z nás tak trochu teklo proudem. Ale bylo tam krásně. Poslední dva kilometry byly jako vždycky utrpením. Naštěstí jsme dorazili do fakt pěkného města Baiona, kde jsme s Kivi prodělali anestezii nohou vodami Atlantiku a pak se všichni vypravili na popud Trang prozkoumat místní pevnost. Běhna se za námi šoural jak mužik v posledním tažení a v jednu chvíli chtěl nic netušícího hošíka obrát o jeho koloběžku. Ale asi si včas uvědomil, že by mu v jeho stavu stejně moc nepomohla. Jen se bojím, jestli už to nepřehání s pilulkama, protože nám dneska zničehonic začal vyprávět, že když zavře oči, vidí kaly na sklivci. Vymyslel by někdo normální takovouhle větu?

No ale ještě zpátky k tomu, kde jsme. V portugalské části jsme se s Kivi snažili odpoutat pozornost mozku od bolesti tím, že jsme si vybírali baráky, do kterých se nastěhujeme. A že bylo z čeho vybírat! No a tady prostě nic... Dneska se nám sice jedna stavba docela líbila, ale museli bychom z ní odmontovat ten kříž na střeše. Ale nejsme LIDL.

Málem jsem zapomněl to nejdůležitější! Dneska máme za sebou půlku! Už jenom 130 kilometrů... To budou půlky! Chtěli jsme udělat selfie u patníku s touhle vzdáleností, ale na posledních asi pěti kilometrech cedulky s údaji v km chyběly. Tak já nevím, jestli už tu Kivi jednou šla, nebo na ně prostě nezbyly peníze.

Koukám, že už je tu nějak moc písmenek. Takže:

Dobrou a zase někdy hola!

5 klíčových výrazů dnešního dne: #pulka #behnavostruzinach #kalynasklivci #plamenomet #kilaledu

Ubytování: Hostel Albergue Baionamar (15 € za osobu)

DEN 7: SANGRÍA DE CAVA

čtvrtek 30. srpna

Trasa: Baiona > Vigo

Vzdálenost: 26 km

Do cíle zbývá: 104 km

Dneska začnu trasou, ať to mám co nejdřív za sebou. Byla jednou z nejdelších (pokud bych počítal i cestu do hostelu, tak úplně nejdelší – 28 km), nejnáročnější (jak prohlásila Kivi: „A oni nikdy neslyšeli o hřebenech nebo vrstevnicích?“), panovalo zatím asi největší vedro a bezvětří. Možná mi to nebudete věřit, ale přesně ve chvíli, kdy jsem napsal to poslední slovo, zapěla z našeho záchodu Aneta Langerová „v bezvětří“! Tedy ne že by tam seděla Aneta, ale Běhna prý chtěl zvukově kompenzovat svoje větry. A taky jsme poprvé narazili na amatérsky chaotické značení. Na dvou místech ukazovaly šipky dvěma různými směry. Jako v pohádce se v obou případech objevili místní staroušci a až příliš plynou španělštinou se nám snažili poradit. Jenomže naše tlumočnice Trang už byla samozřejmě o dva

kilometry dál a moje španělština zůstala v Patagonii (2015). Takže jsme my tři nachodili o dost víc, než jsme museli, protože jsme v obou případech neposlechli rad starších a vybrali si špatnou cestu.

No a co jsme viděli? Všechny kostely měly zavřeno, k moři nás šipky vůbec nepustily, Běhna chce dát do zápisu, že si tu poprvé pohladil koně. My se vlastně dost rozcházíme v hodnocení dnešního dne. Pro mě a snad i pro Muchachas to byl zatím ten nejmíň záživný a zajímavý, Běhna si naopak liboval. Bud' za to zase můžou ty pilulky, nebo jeho botky samochodky, kterým ráno leštil bílé podrážky. Jen stěží bych si vybavil zbytečnější činnost. A málem bych zapomněl na strom obsypaný avokádem, ale dosáhnout se na něj nedalo. Ani hůlkami, které jsou i nadále připevněny na batohu nejmenovaného člena týmu.

Každopádně konec dobrý, všechno dobré! Ačkoli jsme se do ubytování v cílovém Vigu vyloženě doploužili (hlavně Kivi toho měla plné sandále i rozkošné kompresní ponožky), po krátkém odpočinku a odškrábání několika kil špíny a prachu jsme se vydali do města na večeri. S ohledem na Kivi jsme vybírali podnik do vzdálenosti devadesáti metrů (i tak od chvíle, kdy napsala vtipné „Běžím!“, do jejího příchodu uplynulo asi dvacet minut), nechali jsme si poradit naším recepčním. A bylo to skvělé! Na tomhle místě musím poděkovat Trang, která pro mě objevila nejlepší drink na světě: Sangría de Cava! Nic lepšího jsem nikdy nepil a dal bych klidně tři litry. Těch devadesát metrů by mě pak snad odtáhli. Když jsme šli z večere, všude byla spousta lidí, seděli na schodech, na barových židlích před podniky, zkrátka kde se dalo. Povídali si, jedli, pili... Naprosto úžasná atmosféra, kterou si v Praze díky chytrým radním nebo komu už neužijeme.

Ted' mi ještě píšou holky, aby mi připomněly, co jsme už několik dní chtěli dát do zápisu a vždycky zapomněli. Vůbec nechápu, proč má Běhna tak velký bágel, když chodí i spí pořád v jedněch a těch samých trenkách, a to ještě naostro. Na jeho obranu musím podotknout, že si je pere, ale stejně...

A to by asi pro dnešek stačilo. Zítra nás čeká taková malá procházka (15 km), tak si snad odpočineme před závěrečným čtyřdenním finišem. Držte nám palce – za chvíli jdu rezervovat ubytování v Santiagu, tak se tam prostě musíme nějak dobelhat.

Fotky nejsou nic moc (samozřejmě kromě selfie), ale něco sem dát musím – at' sami vidíte, že to dneska byla celkem bída.

Dobrou a zase někdy hola!

5 klíčových výrazů dnešního dne: #zmatek #nahorudolu #mrtvakivi #vigo #sangriadecava

Ubytování: Hostal Continental, Vigo

DEN 8: HORSKÁ ETAPA

pátek 31. srpna

Trasa: Vigo > Redondela

Vzdálenost: 16 km

Do cíle zbývá: 88 km

Ráno jsme vyšli do liduprázdného města. Kdy vlastně ti Španělé pracují? Ráno nikde nikdo, odpoledne siesta, večer už všichni popíjejí... Takže jsme byli rádi, že jsme našli otevřenou cukrárnu, kde jsme se chtěli aspoň trochu nasnídat. Připadali jsme si tam trochu nepatříčně – sladší interiér i hudební podkres aby člověk pohledal. Úplně jsem čekal, kdy odněkud za tónů tklivé písně Richarda Marxe „Waiting for You“ vyskočí víly v růžovém. I ten Mozart nám přišel trochu moc. A do toho my – oteklý lazaret. Ale byli na nás milí, a to dokonce i tehdy, když si Běhna objednal „espresso con leche“ a paní za pultem mu s úsměvem oznámila, že mlíko rozhodně dostane zvlášť, protože espresso a leche prostě dohromady nejdou.

Pak jsme museli projít nekonečnou ulicí (Kivi: „A to lezeme na Kilimandžáro?“), než jsme se dostali zpátky na značenou trasu, ze které jsme včera sešli, abychom se dostali do hotelu. A pak právě začala ta horská etapa z názvu. Nikdy, opravdu NIKDY v životě jsem nevyšlapal nic strmějšího. Normálně jsem se bál, že si odřu bradu. Naděje, že to brzy skončí, zhasla s několika zatáčkami. Už jsme očekávali španělskou vlajku s cedulkou oznamující nejvyšší místo Pyrenejského poloostrova. Teklo z nás jako ze staré ždímačky (jen ne tolik špíny). Naštěstí pak následoval pochod po vrstevnici (takže přece jenom i tady vědí, co to je), který jsme přerušili v příjemném bistro se sympatickým majitelem a krásným výhledem na mořskou zátoku s visutým mostem. Dneska to bylo až na ten krpál fakt na pohodu, protože těch šestnáct kilometrů už je pro nás jenom taková rozcvička. Ke konci etapy jsme pro změnu klesali dolů se snad ještě větším sklonem než předtím nahoru. Já se fakt bál, že se mi batoh převáží a políbím španělskou zem o pár dní dřív, než to mám v úmyslu. Nakonec jsme ale v pořádku a za spalujícího žáru galicijského slunce dorazili do – jak říká Běhna – zatuchlý katolický ubytovny s pryčnama. On to trochu přehání, zatuchliny tu nejsou, i když bydlíme v podstatě v muzeu. Ale je nás asi dvacet na pokoji a už při odpoledním odpočinku jeden z poutníků chrápal takovým způsobem, že jsme se rozhodli na další dny zarezervovat ubytování v samostatných pokojích.

Město Redondela není úplně nejošklivější na severní polokouli, ale žádné zvláštní kouzlo taky nemá. Šli jsme se projít k výběžku moře, jehož voděnka sem dosahuje, ale tam smočit byt' jen nohy, tak máme po problémech. Navždy. Tak jsme si radši šli dát menu pro poutníky za 6 euro a pak ještě pár piv. Do deseti jsme museli být „doma“ (a ráno musíme vypadnout do osmi). Hned vedle se koná nějaký koncert místní lidové hudební tvorby, ale po dobu představení máme zákaz vstupu na balkon. No tady už fakt chybí jenom mříže a bachařka. Ale ono je to jejich brnkání a skřehotání slyšet minimálně přes půlku města, takže se spíš bojím, že před půlnocí z té nádhery neusneme. A to chceme vstát v šest. Čeká nás totiž 35° peklo. Jako haló, nebude už náhodou září?

Jinak jsme dneska nic nového asi nezažili – ovoce už se opakuje, zvířata taky, s láskou vzpomínáme na Portugalsko. Běhna je čím dál vousatější, Kivi je bez kotníků a lýtek, Trang vypadá jako čokoládová figurka (a to si dneska ještě opalovala břicho) a já samozřejmě hubnu. Ty hranolky jsem si neobjednal.

Dobrou a zase někdy hola!

5 klíčových výrazů dnešního dne: #mozart #krpal #prycny #dodesetidoma #pivodelahezkatela

Ubytování: Albergue de peregrinos Casa da Torre de Redondela, Redondela

DEN 9: KDYŽ JSOU V PONTAVEDRA VEDRA

sobota I. září

Trasa: Redondela > Pontovedra

Vzdálenost: 20 km

Do cíle zbývá: 68 km

Jeden blb (už od pohledu) si nařídil budíka na pátou a pak si hodinu četl. Takže vstát v šest nebyl zase takový problém. Byla ještě tma – na cimře i venku. Vyrázili jsme už před sedmou a počítali poutníky, které předbíháme. Po pár prvních kilometrech jich bylo osm. A to nás plánovači trasy zase nešetřili, hned z kraje jsme si dali slušné stoupáky. Běhna tvrdí, že tady nejsou kopce, ale jenom kolmý roviny. Má recht.

Vlastně bylo hrozně fajn jít za rozbřesku a cestu příjemnilo i několik improvizovaných stánků s občerstvením a čím dál cennějšími razítky. U jednoho z takových stanovišť (člověk si fakt připadal jako na pěší verzi závodu Vuelta a España) na nás čekal i bezprizorní psík. Stačilo ho chvilku hladit a už nás doprovázel na dalším úseku. Dalo docela práci ho přimět, aby se vrátil tam, kde dostává každý den aspoň nažrat. Pojmenovali jsme ho Peregrino (poutník), ale jeden nejmenovaný remcal měl poznámky, že je to moc dlouhý, takže je to nakonec Grino. Trang si ho chtěla odvézt, ale nevešel se jí do toho jejího minibatůžku.

Procházeli jsme úrodným krajem a plodiny byly nasázeny tak hustě na sebe, že docházelo až k botanickým hádkám:

Já: „Tyjo, ten fíkovník je úplně obsypanej.“

Běhna (asi tři metry přede mnou): „To je vořech, ty fíku!“

Já: „To je fík, ty vořechu!“

A takhle my si tady žijeme.

Naše tempo bylo tak vražedné, že na rozcestí v poslední třetině trasy jsme si vybrali o kilometr delší variantu. Vedla přírodou (ta druhá po silnici), krásným lesem, který byl hlavně ve stínu! Což se dneska hodně hodilo, protože do města Pontevedra dorazila vedra. A my do něj dorazili už v 11:30, takže jsme si vytvořili aktuální rekord. Když jsem dneska viděl výškový profil posledních tří úseků, nemám obavu, že bychom ho ještě překonali.

Každopádně výšlap byl fajn, užívali jsme si ho. Ale to nejlepší nás teprve čekalo. Včera a dneska se v Pontevedře (zní to dost divně, ale snad je to tak správně) konal festival, který měl připomenout fungování města ve středověku. Nejenže byly všude v centru stánky s různými dobrotami, ale hlavně místní tenhle svátek nejspíš opravdu berou za svůj, protože naprostá většina z nich byla oblečená do kostýmů, bavili se, hodovali, zpívali a tancovali. Úžasná atmosféra, kterou jsme s úsměvem pozorovali, lehce záviděli španělský temperament a báli se, že jestli si dáme ještě drink, přidáme se k nim. Místo toho jsme si udělali fajnový piknik na zahradě u dnešní ubytovny a bavili se mj. i o tom, že si moc neumíme představit návrat do „normálu“. Prožíváme tu nejednu bolest, ale na druhou stranu opojnou svobodu. Ale o tom až na konci, nechci předbíhat.

Dneska se to tu vtipy moc nehemží, ale nebojte, my se smějeme pořád. Jen to prostě nejde všechno přenést. Tak snad to bude zase příště i pro vás trochu zábavnější

Dobrou a zase někdy hola!

5 klíčových výrazů dnešního dne: #kolmarovina #grino #trhamerekordy #temperament #piknik

Ubytování: Albergue Virgen Peregrina, Pontevedra

DEN 10: KOHO ČEHO ČÍ

neděle 2. září

Trasa: Pontevedra > Caldas de Reis

Vzdálenost: 23 km

Do cíle zbývá: 45 km

Ten název je trochu zavádějící, ale nějak mi prostě naskočil a nic lepšího jsem nevymyslel. Přemýšlel jsem, co vlastně ještě psát desátý den, když – jak jedna naše čtenářka poznamenala – tady vlastně pořád jenom chodíme. Ale nechodíme tu sami, narážíme často na stále stejné poutníky. Některé z nich jsme si určitým způsobem pojmenovali, a tak mě napadlo, že vám je můžeme právě dneska představit.

- **Tílkař.** Adept na sympat'áka roku. Potkali jsme ho hned první den, kdy jsme totálně vyřízení dorazili do ubytovny, čekali na recepční, kolem nás pořád někdo nosil stohy toalet'áků a mezi nimi prošel s úsměvem i on. Takže jsme si mysleli, že je to někdo z personálu. Až ráno jsme pochopili pravdu. V prvních dnech jsme ho neviděli jinak než v tílku, často v doprovodu starší paní, asi maminky. Následně ve společnosti různých mladých slečen (co se stalo s maminkou?). Ve volných chvílích dělá kliky. Když mu nejsou dost ty normální, dělá je s nohama položenýma na gauč. Vždycky se usmívá a pokaždé nás vesele pozdraví.
- **Němky.** O těch už byla řeč. Vlastně ani nevíme, jestli jsou to Němky, ale od počátku jsme v nich cítili jakousi konkurenci a vůči nim určitou antipatii. Ovšem naposledy jsme je spatřili v městečku Oia u kláštera, kde jsme je zřejmě vyděsili svou brzkou přítomností. Od té doby se po nich zem slehla. A my máme klid.

- **Paní Primeros.** Tohle je čerstvý, ale kvalitní úlovek! Když jsme včera spolu s ostatními čekali, až se otevře albergue (nejlevnější ubytovna pro poutníky), nikdo si moc nepamatoval, v jakém pořadí dorazil. To se ovšem netýkalo téhle generálky. Když jsme byli vpuštěni na recepci, jala se udělat ve frontě pořádek. Svým mohutným tělem si prorazila cestu dopředu a stejně mohutným hlasem ukazovala na přítomné a počítala: primeros (ukázala na sebe), segundos, terceros a pak už byla trochu v koncích. Každopádně posléze ukázala na zbytek svojí rodiny, aby se všichni prodrali za ní. Pokud znáte tvorbu Agathy Christie, tohle je celá paní Boyntonová ze Schůzky se smrtí. Říká se, že na Svatojakubskou pouť se chodí proto, aby na ní nebo na jejím konci člověk něco zanechal. Mám pocit, že rodina paní Primeros nechá v Santiagu právě ji.
- **Paní Pragmatická.** Když paní Primeros sjednávala na recepci pořádek, tato mužsky vypadající Britka suše poznamenala: „No jistě, je tu jenom šedesát lůžek a nás je tu asi čtyřicet, tak dá přece rozum, že na pořadí záleží.“ Má obrovské štěstí, že jí španělská tyranka nerozuměla a její syn, kterého používala jako tlumočnicka, evidentně nejevil ani nejmenší chuť tuhle poznámku překládat (zřejmě by ho stihl krutý trest). Jako paní Pragmatickou ji pojmenoval Běhna. Je to sympat'anda a má krásnou angličtinu.
- **Cvakalka.** Boubelka, co používá trekingové (ale taky dost možná lyžařské) hole. Jejich špičky jsou z nějakého podivného materiálu, který při dotyku s jakýmkoli povrchem vydává otravný až nesnesitelný cvakavý zvuk. Nesnesu ji v dosahu sta metrů před sebou, ani za sebou. Kivi si dneska nemohla vzpomenout, jak jí říkám, tak ji nazvala Píchačkou.
- **Zpěvačka.** Taky nový objev. Je to partnerka muže, který vypadá jako Ježíš Kristus kouřící trávu. Ona mi připomněla takové ty srandovní figurky s rozčepřenými vlasy, co se kdysi prodávaly na benzínkách nebo jsem je viděl v nějakém českém filmu. Nasadí si sluchátka a zpívá. Vůbec to neumí a podle všeho jí to vůbec nevadí. Vlasy má jako Jitka Zelenková, postavu jako Miss Aerobic a chodí v žabkách, ve kterých musí cítit každý kamínek. Takže to možná nakonec nemá být zpěv.
- **Frantíci.** Ani v tomhle případě nemáme jasno o národnosti, ale prostě působili jako Francouzi. Mladý pár, ji si vůbec nevybavuju, on je docela k světu. Ovšem Běhna o něm básnil celý pátek – asi se projevil víc než týden trvající půst. Museli jsme mu dát pilulku.
- **Lékárník.** To není poutník, ale opravdu lékárník. Poutníkův důležitý a důvěrný přítel, kterému vyzradíte všechna svá bolístka. O portugalském už jsem psal. Ted' máme i španělského. Sympatický zrzek. Běhna se z jeho lékárny dlouho nevracel. Pak se obhajoval tím, že neuměl lékárníkovi vysvětlit, že ho trápí puchýře, tak mu TO prostě musel ukázat. Každopádně odcházel Běhna z lékárny s blaženým úsměvem na rtech a od té doby nabral při chůzi vyšší tempo.

V některých případech nemá smysl naše kolegy a kolegyně pojmenovávat, vystačíme si s popisem. Jako třeba dneska: „No ty dvě – jedna blondýna s velkýma stehnama a druhá brunetka s velkýma stehnama.“

A pokud jde o dnešní trasu, byla vlastně fajn, vinná réva na každém kroku. S hrozny ještě většinou kyselými, ale na jednom místě jsme s Kivi ochutnali bobule, které chutnaly jako tekuté víno. Cabernet Sauvignon v úplně kovovém stavu!

Dobrou a zase někdy hola!

5 klíčových výrazů dnešního dne: #tilkar #primeros #cvakalka #stehna #svetaci

Ubytování: Albergue Agarimo, Caldas de Reis (15 € na osobu, samostatný pokoj pro čtyři s vlastní koupelnou)

DEN 11: ODSUD SE NEHNEME!

pondělí 3. září

Trasa: Caldas de Reis > Padrón

Vzdálenost: 20 km

Do cíle zbývá: 25 km

Dneska vůbec nemá smysl psát o těch asi dvaceti kilometrech, které jsme ušlapali. Ne že by nebyly fajn. Ale to, co stojí opravdu za řeč, přišlo až v cíli. Než jsme zabouchali na dveře kamenného domu asi jeden a půl kilometru stranou od města Padrón, nechal se Běhna slyšet, že doufá, že ta štreka bude stát za to. Netrvalo dlouho a sám musel uznat, že stála.

To místo je boží samo o sobě. Dům se zahradou, která není nijak krásná a bůhvíjak udržovaná. Ale prostě se tu cítíte dobře. Pak se otevřou dveře a vy v první vteřině víte, že tady to budete milovat a že je strašná škoda, že jsme tu jenom na jednu noc. Na stole na nás čekaly obrovské blumy, vyhlášené papričky Pimientos de Padrón, cherry rajčátka – všechno samozřejmě domácí. Ještě jsme si ani nesedli, a už jsme měli v rukou pivo. Santiago a Marisa neumějí anglicky, ale prostě jsme si poradili – překladač, ruce nohy, trocha té naší španělštiny... Připadali jsme si jako na návštěvě u babičky a dědy, které aspoň já už dlouhá léta nemám. Nechcete ty papričky osmahnout? Jasně, hned jdu na to. Nakrájej k tomu ten chleba. Chcete ochutnat místní víno? Tak si vem skleničku a natoč si. Ne, tuhle ze sekretáře ne, ta je po mém tatínkovi, tu už nikde nekoupíš. Podívejte, ten talíř je z Československa! Když jsem si na jeho spodní straně přečetl Karlovy Vary, málem mě to porazilo. Ale ještě podstatně víc neuvěřitelná srdečná pohostinnost a lidská добрota, která z těch dvou číší na sto honů. Pak jdeme o dvě patra výš do svých pokojů a myslím, že v nás všech roste přání tady aspoň pár dnů zůstat. Z okna pokoje holek nám Santiago (tohle nevymyslíš!) ukazuje, kudy půjdeme zítra do Santiaga. Ale jako by to finále vlastně bylo už tady.

Dneska jsem cestou přemýšlel o některých věcech, které mě emočně trochu rozhodily. Asi je to tím blížícím se koncem, ta pout' asi fakt dostane skoro každého. A pak jsme dorazili sem a všechno se to propojilo a mně se chtělo brečet. Podobně, jako když jsme byli v indickém Ladaku a seděli v malé temné komůrce vedle modlícího se mnicha. Tenkrát jsem měl pocit, že se ze mě vyplavuje všechno zlé. Jsou to okamžiky, které asi nejdou slovy vysvětlit. Svůj první příspěvek na blogu na téma Svatojakubská cesta jsem nazval „Když je cesta cíl“. Možná to tak opravdu bude. Možná to Santiago de Compostela ani nepotřebujeme. Možná stačilo těch jedenáct dní před ním a Santiago de Padrón s Marisou.

Ale abych to přece jenom trochu odlehčil, nedá mi to a hodím sem jednu dnešní hlášku:

Běhna: „Hele, tady je ta šipka červená.“

Kivi: „To asi jakože už jsme kurva blízko.“

Jsme. Pětadvacet kilometrů. Před týdnem jsme možná úplně nevěřili, že to dáme. Ted' už nás prostě nic nezastaví, i kdybychom se tam měli doplazít po čtyřech a bez prstů na nohou.

Takže dobrou noc a zítra hola ze Santiaga!

5 klíčových výrazů dnešního dne: #santiago #marisa #jakoubabicky #dojak #kurvablízko

Ubytování: Casa de Aldea, Padrón

DEN 12: KONEC, NEBO ZAČÁTEK?

úterý 4. září

Trasa: Padrón > Santiago de Compostela

Vzdálenost: 25 km (ale celkem za celý den víc než 35)

Do cíle zbývá: 0 km

12 dní. 2 země. 267 km (úřady mi potvrdily dokonce 280). Nesčetně vesniček, vesnic a měst; kostelů, kapliček, klášterů a hřbitovů; krásných domů, kde bychom chtěli bydlet; šipek, mušliček a patníků s počtem kilometrů; nenáviděných dlažebních kostek a kamenů; psů, koček, ovcí, koz, koňů, oslů, poníků, ryb; vinných hroznů, citrusů, fíků, kiwi a dalšího ovoce; kukuřičných polí, rajčatových záhonů a obřích dýní; nádherných kytek a stromů; lesů, potoků, řek, mostů, mořských vln, kopců (kolmých rovin); poutníků, milých místních lidí a pozdravů „Bom caminho“ nebo „Buen camino“; piv, coca-col a litrů vody; vtipných hlášek, Běhnových urážek (to sem dávám jenom jako test jeho pozornosti); puchýřů, otoků, náplastí, bolestivých chvil, mastí a pilulek; propocených trik; neposedných myšlenek; krásných okamžiků.

Všechno vyjmenovat nedokážu, ale věřte mi, že to bylo dvanáct dní plných zážitků všeho druhu. A co jsme cítili, když jsme dneska dorazili ke katedrále v Santiagu de Compostela? Nebyla to euforie. Neskákali jsme dva metry vysoko (proboha, to by nás taky zabilo!). Úleva, snad hrdost. Rozpačitost. Včera večer jsme seděli u piva a povídali si o tom, jak jsme ty uplynulé dny viděli, co nám přinesly. Myslím, že to byl ten vrchol – samozřejmě včetně okouzlující pohostinnosti našich hostitelů. Dnešek už byl jenom takový symbol. Pro nás ne tolik důležitý. Došli jsme, zvládli jsme to, dostali jsme diplomy a ocitli se v krásném městě. Ale emoce se odehrávaly včera. To jsme ale stejně všichni tak nějak tušili. A není to špatně. Patří to k poznatkům z celé téhle cesty.

Ale abych nekončil negativně. Santiago de Compostela je opravdu kouzelné, hlavně pozdě večer, kdy z něj zmizí turisté. A především jsme se odměnili večeří, která byla neuvěřitelným zážitkem. Podnik Casa Marcelo je zvenku naprosto nenápadný – nebyť aplikace Foursquare, nejspíš bychom si ho ani nevšimli. Což by byla zásadní chyba. Velmi příjemný a útulný interiér, starostlivá a přátelská obsluha, výborný koncept („Důvěřujte nám, nechte to na nás a my pro vás připravíme to nejlepší menu.“) a hlavně sedm chodů naprosto famózních pokrmů. K tomu atmosféra, energie, dojemně působící starouškové sedící vedle nás, osobní rozloučení šéfkuchaře – prostě ta správná tečka naší pouti se přece jen dostavila a Španělsko jsme vzali na milost. Ale zítra se ještě vracíme do Porta, abychom si trochu odpočinuli a užili si jedno z nejkrásnějších měst Evropy. Tedy mám trochu obavu, že budeme ráno ze zvyku zase sbalení na výšlap...

Ještě se pokusím sepsat, co mně osobně Svatojakubská pout' dala a taky pár rad, tipů a praktických informací pro ty, kteří by chtěli pout' absolvovat taky. Fotky dneska posílat nebudu, protože ráno vstáváme na autobus. Počkejte si na celkový souhrn.

Moc děkujeme za podporu! Bylo moc fajn a hodně nám pomáhalo vědět, že nás sledujete a že nám držíte palce!

Dobrou noc nebo dobré ráno, ať už při čtení děláte cokoli

5 klíčových výrazů dnešního dne: #vcili #santiagodecompostela #nebevhube #konecnebozacatek #dekujeme

Ubytování: Luminoso apartament, Santiago de Compostela (Airbnb)

CO MI DALA SVATOJAKUBSKÁ POUŤ

Porto, středa 5. září

Na Svatojakubskou pouť se lidé vydávají z různých pohnutek. Já osobně jsem nepotřeboval nic řešit – žiju spokojený život a nevím o žádných svých kostlivcích nebo neuzavřených vztazích apod. Byl to pro mě spíš takový cestovatelský sen a touha zjistit, jestli to fyzicky zvládnou. Dalo mi těch dvanáct dní tedy vůbec něco? Myslím, že člověk si minimálně uvědomí pár věcí.

Hned první den mě napadlo, že ta cesta je hodně o nezávislosti. Nejste na nic a na nikoho vázaní. I když jsme šli ve čtyřech, mohl se kdokoli z nás kdykoli sebrat a jít si vlastní cestou. Nemuseli jsme se spoléhat na autobusy, vlaky, auta. Jenom na svoje vlastní nohy. Měli jsme naprostou svobodu. Mohli jsme každou jednotlivou chvíli dělat přesně to, co jsme chtěli. A aspoň pro mě je tenhle opojný pocit k nezaplacení.

Potkávali jsme spoustu lidí, ať už místních nebo poutníků. A bylo na nás, do jaké míry jsme se jimi nechali ovlivnit. Měli jsme potřebu je předejít a něco si dokázat? Chtěli jsme se s nimi bavit? Nechali jsme se jimi naštvat? Ovlivnila nás nějak jejich pouť? Na každou z těch otázek se asi aspoň částečně dá odpovědět kladně. Ale postupem času jsem si čím dál víc uvědomoval, že každý z nás má svoji vlastní cestu a všechno je plně jenom v našich rukách a nohách. Ostatní ji za vás neujdou, do cíle vás nedotáhnou, nedokážou vám ji zatarasit, pokud jim to vy sami neumožníte.

V podstatě od prvního dne jsme cítili bolest. A zase bylo jen na každém z nás, jak se k ní postaví. Mohli jsme brečet, litovat se, foukat si bebička a taky se na všechno vykašlat. Ale my každé další ráno vstali, ošetřili rány, nasadili těžký bágel na bolavá ramena a vyrazili dál. Často se bolest ozvala od prvního kroku. A často vydržela až do toho posledního. Po pár dnech jsme nedokázali rozeznat, jestli to všechno bolí míň, nebo jsme si na tu bolest jenom zvykli. Ale je to vlastně jedno. Důležité je jít si za svým snem, za svým cílem i přesto, že je to někdy trochu utrpení. Ta bolest totiž jednou odezní. Kdybychom frňukali a přestali šlapat dál, nikam se nedostaneme. Kdybychom se do cíle nechali odvézt, sice se do něj dostaneme, ale přijdeme o všechny ty cenné zážitky a zkušenosti, přijdeme o hrdost, dostaví se jenom zklamání ze selhání. Nebude to vlastně žádný posun. Prostě je potřeba zatnout zuby a projít si vším, co s sebou cesta přináší. Jinak ti kostlivci zůstanou.

Sám jsem se utvrdil v tom, jak moc potřebuju cíle. Jsem od přírody pohodlný člověk, ale když si něco usmyslím, když mám před sebou nějakou metu, projeví se ve mně ten správný Kozoroh a jdu si tvrdě a soustavně za svým. Souvisí to s předchozími odstavci – mohl jsem se kdykoli svobodně rozhodnout, že dneska do dalšího města nedojdu. Ale tím bych všechno jenom oddálil a do cíle nakonec možná vůbec nedorazil. Neznamená to mít život naplánovaný – od tohoto přístupu už jsem dávno upustil. Ale mít nějakou vizi, čeho chci dosáhnout, kam bych se chtěl jednou dostat. S Kivi jsme se během portugalské části pouti zamilovali do úžasného starého domu, který je na prodej. Za strašnou pátku. Nejspíš tahle magická Magnolia nebude nikdy naše, ale aspoň víme, co zhruba bychom jednou chtěli a jsem přesvědčený, že když do toho dáme veškerou svou sílu a odhodlání, jednou se do nějakého podobného cíle dostaneme stejně jako včera do Santiaga de Compostela, i když jsme o tom druhý třetí den trochu pochybovali. Minimálně víme aspoň to, že Portugalsko je zemí, kde si dokážeme představit svůj život. A to není málo.

Dvanáct dní jsme řešili naprosto elementární věci: mít co jíst a pít, mít kde hlavu složit, jak utišit bolest. Odpoutali jsme se od malicherností, zbytečností, které řešíme v běžném režimu. Opravdu na nich tak záleží?

Jak už jsem psal na začátku, neměl jsem potřebu v sobě cokoli řešit, uzavírat. Ale bylo příjemné a dojemné si znovu uvědomit třeba to, že mám rodiče, kteří mě milují a kteří mě vždycky bezmezně podporovali v tom, co chci dělat, i když se jim to někdy nelíbilo, nesouhlasili s tím, prožili si bezesné noci a dny strachu. A za tohle jim nikdy nepřestanu být vděčný. Za tu svobodu a oporu. Stejně jako svým přátelům, bez nichž si svůj život neumím představit. Dva z nich mi napsali, že se jim stýská a těší se na mě. I když v tu chvíli řešíte úplně jiné, základní a přizemní věci – třeba jestli se ještě vůbec postavíte na bolavé nohy, právě tohle vám může dodat tu sílu vstát a jít dál.

Samozřejmě mi pouť dala spoustu zážitků, na které nikdy nezapomenu, dokud mě neskolí nějaká nemoc, která mi v tom zabrání. Taky jsem měl možnost podstatně víc poznat tři své přátele, které člověk zažije v úplně jiných situacích, čtyřadvacet hodin denně. Myslím, že jsme si všichni o něco blíží. Byli jsme poměrně nesourodá čtveřice, ale přesto jsme dokázali skvěle fungovat. Původně jsem se chtěl na pouť vydat sám. Určitě by to byl svým způsobem

podstatně intenzivnější zážitek. Ale teď můžu prohlásit, že jsem nakonec moc rád, že jsem to neudělal. Někdy přistě možná, ale tentokrát to prostě takhle mělo být.

Sedím se svými soupoutníky v autobuse, jedeme do mého milovaného Porta. Právě projíždíme kolem míst, kterými jsme před pár dny procházeli. Asi mi až teprve teď začíná naplno docházet, k čemu včera došlo. Co jsme dokázali. Jsem na nás hrdý. Na sebe. Na to, že si jdu svou cestou. I když je to někdy na první pohled spíš necesta...

JAK PŘEŽÍT SVATOJAKUBSKOU POUŤ

Pokud jsme někoho inspirovali k absolvování Svatojakubské pouti, přináším dvacítku rad, tipů a praktických informací, které by se vám mohly hodit. Tras je celkem dvanáct a my šli zatím pouze jednu z nich (Portugalskou pobřežní), a to v létě, takže některé body nemusí platit obecně.

1. **Sbalte si toho co nejvíce.** A pro jistotu ještě jednou: Sbalte si toho co nejvíce! Tohle je rada, která vám může cestu hodně ulehčit, a to doslova i přeneseně. Pamatujte na to, že každé kilo představuje zátěž nejen na záda, ale na celé tělo a hlavně na nohy, které na takovou tíhu nejsou zvyklé a prostě se brání. Bolesti, otoky, puchýři, deformacemi atd. Budete se pohybovat v civilizovaných zemích, kde se dá všechno koupit.
  - Určitě nezapomeňte: lehký spacák, pláštěnku na sebe i na batoh, náplasti, ručník (ideálně lehký savý a rychle schnoucí třeba z Decathlonu), opalovací krém, žabky (jednak uleví večer nohám a jednak se hodí do ubytoven), nepromokavé pouzdro na poutnické pasy a dokumenty, odhodlanost a smysl pro humor.
  - Doma klidně nechte: karimatku, toaletní papír, jídlo, parfém.

S oblečením to nepřehánějte, v podstatě všude se dá prádlo vyprat (někde zdarma, někde za dvě tři eura). Naopak doporučuju vzít s sebou nějakou mast – měsíčkovou, zinkovou apod., která večer uleví bolestem.

2. **Boty** jsou ideální lehké, dobře prošlápnuté, netlačící a s měkkou podrážkou, vzdušné. Pohorky bych si osobně nebral.
3. **Nepotřebujete žádnou mapu.** Trasa je dobře značená, i když někdy chvilku trvá, než šipku zahlédnete. Narazíte na nasprejované šipky (na sloupech, dopravních značkách, svodidlech, domech, silnici/chodníku, stromech atd.), keramické cedulky nebo samolepky se žlutou šipkou nebo muší, ve Španělsku jsou hojně používané speciální kamenné patníky s vyznačenými kilometry do Santiaga. Před pár lety instalovaly nové, ale zůstaly i některé původní, které údaj o vzdálenosti neuvádějí v „KM“, ale v „PK“, což je to samé, ale údaje se u obou typů liší – z naší zkušenosti ty starší ukazovaly zhruba o dva kilometry míň, takže nás párkrát čekalo nepříjemné překvapení, když počet zbývajících kilometrů narostl, místo aby klesl. Jestliže musíte z trasy sejít (například abyste se dostali do ubytování) a pak se vám nechce vracet na stejné místo, můžete trasy najít na různých webech.
4. Pokud vyjdete z Porta, oficiální **poutnický pas** koupíte za 2 € v katedrále, která otvírá v devět hodin ráno. Pak jed'te metrem na stanici Mercado, kde můžete dostat druhé razítko, pak přejdete most, dáte se doleva a dál už vás šipky navedou k moři.
5. **Sbírejte razítka.** Bez nich vás neubytují v albergue a nedostanete na konci cesty diplom. Razítka jsou k mání v kostelech, restauracích, obchodech, ubytovnách, informačních kancelářích atd. Některé dny takových míst moc nebylo, takže je dobré aspoň první dvě, na které ten den narazíte, využít.
6. **Půjdete po různých površích.** Budete nenávidět dlažební kostky a cesty vyskládané z kamenů. Blahem se budete tetelit na dřevěných deskách, asfaltu a lesních cestách zasypaných měkkým pískem nebo hlínou.
7. **I terén se mění.** V první části naší trasy převažovaly roviny, pak se postupně objevovaly i kopce až „kolmé roviny“, jak nazval strmá stoupání Běhna. Není to nic drastického, ale někdy se (hlavně v horku) člověk

zapotí. Každopádně pokud vás budou bolet nohy, nejvíc uvítáte velmi mírná stoupání, která nejsou namáhavá, ale zároveň není bolest tolik cítit. Chůze z prudšího kopce je nejhorší!

8. Pokud nejste zdatný chodec zvyklý na časté a dlouhé trasy, **bolesti a puchýřům se nejspíš nevyhnete**. Když nedodržíte bod 1, budou vás v prvních dnech krutě bolet ramena. Postupně začnete tíhu batohu vnímat míň a míň a tahle bolest ustoupí jako první. Chcete-li chodit v tílku, osvědčily se houbičky na mytí, kterými si na nejcitlivějších místech vypodložíte popruhy. Bolet vás můžou plosky, hrany chodidel, nártý, holeně a samozřejmě puchýře. Na všechno se dá zvyknout a všechno se dá překonat. V místních lékárnách vám rádi doporučí vhodné přípravky na zmírnění příznaků.
9. **Neumřete hladu ani žízní**. Budete procházet po pobřeží, vesničkami, městečky a městy. Všude jsou kavárny, restaurace, stánky, obchody. Jen je potřeba dát pozor na siestu – odpoledne je naprostá většina uvedených zařízení zavřená a otevře se zase až večer. Samozřejmě je potřeba mít s sebou vždycky vodu, ale ta se dá buď koupit nebo často i natočit v ubytovnách i cestou. Ceny v Portugalsku a Španělsku jsou pro nás v pohodě – láhev vody (1,5 l) 50 centů, svačina typu bageta/sendvič kolem 3 – 4 €, pivo kolem 2 €, plechovka koly v automatu kolem eura. Mimochodem narazili jsme i na několik automatů s nápoji a sladkými i slanými drobnostmi.
10. **Platební karty** vám někde budou k ničemu (například i v ubytovnách), ale ve větších městech jsou platební terminály i bankomaty běžné. Jen nás trochu překvapilo, že bezkontaktní tu zatím nefrčí.
11. Správný poutník by měl bydlet v **poutnických ubytovnách**, tzv. albergue. K těm vás v naprosté většině případů zavedou i značky, na kterých je buď přímo napsán název, nebo je k šipce a mušli přidáno písmeno „A“. V oficiálních ubytovnách se platí na španělském území 6 €, v Portugalsku se ceny lišily – někde byl poplatek dobrovolný, někde to bylo třeba 10 € i víc. Otevírají se odpoledne (někde ve 13 hodin, někde o hodinu nebo dvě později) a je vhodné do nich dorazit brzy, protože v těch menších se může stát, že už se na vás nedostane. Pak jsou samozřejmě k dispozici hostely, penziony, hotely atd., ale tam už zaplatíte víc.
12. Pokud zvolíte **albergue**, kromě výjimečných případů, kdy si můžete připlatit za samostatný pokoj ideálně s vlastní koupelnou, budete spát na palandě v pokoji pro dvacet až čtyřicet lidí. Někteří chrápou. A poutníci vstávají postupně (odejít musíte nejpozději v osm ráno). Takže třeba už od pěti hodin neustále zvoní budíky, někdo šustí a vydává další zvuky při balení, chodí po pokoji atd. Pokud snesete špunty do uší, není to marná věc. Jen pak taky musíte slyšet vlastní budík.
13. **V létě vycházejte co nejdřív**. Vedro může být hodně nepříjemné, teplota kulminuje mezi třináctou a patnáctou hodinu, ještě pozdě odpoledne může být opravdu horko. A aspoň budete mít večer sílu a čas se projít po městech, do kterých dorazíte, často je co k vidění. Krom toho budete mít větší šanci na postel v ubytovně.
14. **Nepřeceňujte se**. Z naší zkušenosti pro nás bylo mezních 25 – 27 kilometrů denně, víc už nebylo příjemných a tělo taky potřebuje čas na regeneraci. Doporučené denní trasy a zastávky neberte jako dogma, klidně si je upravte, ubytování se vždycky nějak najde.
15. **Nejhorší jsou první tři čtyři dny**. Pak už si zvyknete a bude vám to i rychleji utíkat, hlavně po první stovce kilometrů.
16. V Santiagu nedostanete diplom v katedrále, ale v budově nazvané Pilgrim's Reception Office; když se díváte směrem ke katedrále, dejte se doleva, na konci je cesta vedoucí celkem strmě dolů, pak odbočte doprava a po asi osmdesáti metrech po levé straně to je.
17. **Angličtina** není hlavně ve vesnicích a městečkách ještě úplně běžnou výbavou, takže pár základních výrazů ve španělštině (případně i portugalštině) rozhodně není na škodu. Poutníci se zdraví Bom caminho (v Portugalsku) nebo Buen camino (ve Španělsku).
18. Do **zásuvek** nepotřebujete adaptér, ale připravte se na to, že vám do nich většinou nebudou pasovat naše rozdvojky s vidlicí.

19. **Vydejte se na pout'!** Je to nevšední zážitek, na který jen tak nezapomenete. Budou se ve vás nejspíš odehrávat různé pocity, ale na konci to určitě bude hrdost. A třeba vás ta cesta někam posune – a nemyslím tím jenom do Santiaga de Compostela.
20. Pokud si netroufáte vydat se na pout' poprvé sami, **nenechte se odradit** tím, když vám bude někdo vykládat, že jenom tak to má smysl. Zážitek je to určitě silnější, ale osamocených poutníků jsme moc nepotkali. Často to byly spíš dvojice i větší skupiny nebo dokonce rodiny. My jsme šli ve čtyřech a rozhodně toho nelituju.